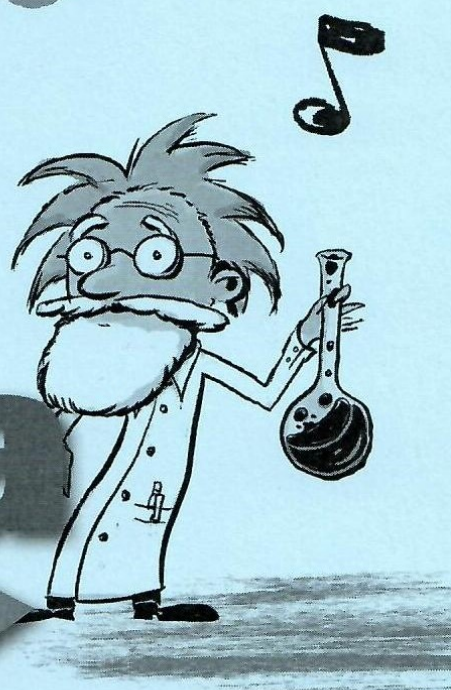

Doktor Tonika

Lärarhandbok och facit

Pasi Heikkilä
Veli-Matti Halkosalmi

Svensk översättning Kaj Ahlsved
Finlands svenska sång- och musikförbund

FSSMF
ISBN 978-951-97926-7-5

9 789519 792675

Originalets titel Tohtori Toonika, opettajan opas ja vastaukset

Författare Pasi Heikkilä, Veli-Matti Halkosalmi

Förläggare Kustannusosakeyhtiö Otava

Första upplagan

Ombrytning Linus Lindholm

© Finlands svenska sång- och musikförbund

Partiellt kopieringsförbud

Att kopiera detta verk är förbjudet enligt lagen om upphovsrätt (406/61 jämte ändringar) förutom partiell kopiering för undervisningsändamål som närmare fastställs i avtalet mellan finska staten och Kopiosto r.f.

ISBN 978-951-97926-7-5

Tryckeri Waasa Graphics Oy, Vasa 2008

Inledande kommentarer till lärarhandboken

Pop & Jazz Konservatoriet förnyade sina undervisningsplaner totalt år 2004 och frångick det system som finns i de flesta andra finländska musikinstitut. I stället för grundnivåerna 1-3 och musikinstitutsnivå tog man i bruk en grundnivå som består av 10 olika delnivåer samt en musikinstitutsnivå bestående av fyra olika delnivåer.

Som en följd av detta håller man inga nivåprov i egentlig mening varken i solistiska instrument eller i musikens grunder. När kunskaperna för en nivå är dokumenterade och utvärderade går man vidare till nästa. Det är mot denna grund ni skall läsa de anvisningar som finns i lärarhandledningen och utgående från detta som dagböckerna är uppgjorda.

Men som författarna själva påpekar kan boken mycket väl användas i mera traditionell gruppundervisning enligt den praxis som de enskilda musikinstitutionen har. Möjligheten att använda materialet mera individuellt är en av fördelarna med boken.

Läraren bör även vara medveten om vissa av författarnas lösningar vad gäller numrering av noter, användning av kromatiska tecken m.m., som inte sammanfaller med den traditionella västeuropeiska klassiska musikteorin. Författarna kommenterar även detta i häftet. Lärarhandledningen är därför mycket viktig att läsa igenom. Den ger även många goda pedagogiska tips och tankar som kan komma till användning även i annan undervisning.

Vasa den 18 april 2008

Referensgruppen för Doktor Tonikas
svenska översättning

INNEHÅLL

Inledning.	6
Undervisningsmodeller.	6
Gruppundervisning	6
Individuell inriktad undervisning	7
Rytm	8
Skrivuppgifter	8
Tonträfningsuppgifter	8
Transkriptionsuppgifter	9
Melodi.	10
Skrivuppgifter	10
Tonträfningsuppgifter	11
Transkriptionsuppgifter	11
Harmoni	12
Skrivuppgifter	12
Tonträfningsuppgifter	12
Transkriptionsuppgifter	13
Nivåer	14
Dagbok	15
Bedömning.	18
Facit.	20
Rytm.	21
Melodi	28
Harmoni.	37
Partitur	49
Sammandrag av kontrollspåren.	76

man då kan transponera tonarten så att den passar elevens röst och eleven kan jobba med hörlurar för att inte störa de andra.

- Då eleven har spelat ackorden så att ackorden är bekanta ska tonträfningsuppgifterna sjungas utan instrument.
- För gitarristerna har vi samlat de vanligaste ackordgreppen i slutet av boken.

Transkriptionsuppgifter

- Eftersom harmonidelen har genomgått den största förnyelsen i jämförelse med de traditionella grundkurserna rekommenderar vi att man gör alla transkriptionsuppgifter oberoende av tidigare prestationer.
- Det är väldigt viktigt att **känna till** att det på de olika stegen bildas ackord med olika typer av funktioner inom tonarten.
- Eleven bör komma ihåg att i tonal musik slutar musikstycken i allmänhet på tonikan och att det näst sista ackordet oftast är dominanten. På så sätt kan man **utesluta** många osannolika alternativ.
- För att identifiera ackorden kan man ta hjälp av sin **fantasi**. Om det i ett C-durmusikstycke utöver C- och G-treklangerna finns ett tredje ackord som klingar glatt finns det bara ett alternativ: F. Om det klingar sorgset (moll) finns det tre alternativ: Dm, Em eller Am. Man kan utreda de olika alternativen genom att lyssna på basen.
- Bastonerna kan man känna igen genom att använda samma teknik som vid melodi-transkriptionsuppgifterna. Då det är avklarat kan man **bestämma** de olika ackorden utgående från tonarternas steg. De flesta uppgifterna har ett **kontrollspår** där basen hörs tydligare. Kontrollspårens nummer finns inom parentes i samband med lösningarna. Ett sammandrag av spåren finns på sidan 76 i häftet.
- Först då det börjar dyka upp olika ackordalternativ (altereringar, omvändningar, utvidgningar [färgningar], förhållningar osv.) blir det viktigare att lyssna på enskilda toner.
- För att eleven så lätt som möjligt ska identifiera ackorden behöver han lära sig alla C-dur och C-molls steg utantill, såväl som treklanger och fyrklanger. För att man också ska lära sig ackordstegen i olika tonarter övas de alltid i samband med harmonidelens tonträfningsuppgifter.
- Med tanke på bokens alla uppgifter är idealförhållandet att varje elev har en egen CD-spelare, syntetisator och egna hörlurar. (För att CD:n och synten ska kunna höras samtidigt i hörlurarna kan det hända att man också behöver en egen liten mixer.)